

DERINIMO PAŽYMA

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 56⁴ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIV-1726 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1405“ (TAIS NR. 26-7068)

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos savivaldybių asociacijos 2026-05-15 išvada Nr. SD-2026/311	1. Leidimas tęsti mokymąsi nepasiekus slenkstinio pasiekimų lygio neatitinka siekio užtikrinti aukštesnę ugdymo kokybę ir nuoseklią mokinių pažangą. Neaišku kodėl nepasiekus atitinkamo lygio galima mokytis aukštesnėje klasėje.	Neatsižvelgta. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad mokiniui, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu nepasiekusiam patenkinamo pasiekimų lygio, skiriama papildoma mokymosi pagalba mokymosi spragoms šalinti. Todėl galiojantis teisinis reguliavimas jau numato priemones mokinių pasiekimams gerinti ir individualiai pažangai užtikrinti. Pažymėtina, kad Įstatymo projektu nėra atsisakoma pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ar mokinių pasiekimų vertinimo sistemos. Atkreipiamas dėmesys, kad mokinio ugdymosi pasiekimai vertinami kompleksiskai visos pagrindinio ugdymo programos vykdymo laikotarpiu, todėl vien pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rezultatas iš dviejų mokomųjų dalykų (lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos) negali būti laikomas vieninteliu kriterijumi sprendžiant dėl galimybės tęsti mokymąsi pagal vidurinio ugdymo programą. Mokiniui yra labai svarbu reguliariai ugdymo procese gauti grįžtamąją informaciją, kad jam teikiama tokia informacija būtų išsami ir padėtų planuoti mokymąsi ir prisiimti atsakomybę už

		<p>savo mokymosi rezultatus. Todėl nepritariama, kad žemesnėse klasėse organizuojami mokinių pasiekimai taptų įrankiu, keliančiu stresą mokiniams ir lemsiančiu mokinio tolimesnio mokymosi kelią, nes mokykloje vykstantis jo pasiekimų vertinimas yra įvairiapusiškesnis ir, jei vykdomas objektyviai, suteikia išsamesnę informaciją apie mokinio įgytus pasiekimus nei tik lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos pasiekimų išorinis vertinimas.</p> <p>Siūlomu teisiniu reguliavimu siekiama užtikrinti proporcingą teisės į mokslą įgyvendinimą ir sudaryti galimybes mokiniams tęsti mokymąsi kartu teikiant reikalingą mokymosi ir (ar) švietimo pagalbą.</p>
	<p>2. Siūlomas reguliavimas kuria prieštaravimą tarp deklaruojamo siekio gerinti mokinių pasiekimus ir faktiškai mažinamų reikalavimų pagrindinio ugdymo programos baigimui.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūlomas teisinis reguliavimas nemažina reikalavimų pagrindinio ugdymo programai baigti, kadangi ir toliau išlieka pareiga baigti pagrindinio ugdymo programą bei dalyvauti pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinime.</p> <p>Įstatymo projektu atsisakoma tik nuostatos, pagal kurią pagrindiniam išsilavinimui įgyti papildomai būtų privaloma pasiekti nustatytą minimalų pasiekimų lygį pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu. Toks reguliavimas atitinka švietimo sistemos prieinamumo, įtraukties ir lygiateisiškumo principus bei sudaro sąlygas užtikrinti mokymosi tęstinumą.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad mokinių pasiekimų gerinimas užtikrinamas sistemiškai taikant papildomą mokymosi pagalbą, individualios pažangos stebėseną ir kitą švietimo pagalbą mokymosi spragoms šalinti, o ne vien nustatant ribojimą tęsti mokymąsi. Todėl nėra pagrindo</p>

		teigti, kad siūlomas reguliavimas paneigia siekį gerinti mokinių pasiekimus ar mažina ugdymo kokybės siekį.
Bendras asociacijų 2026-05-12 raštas Nr. R-7340 iš Lietuvos mokyklų vadovų asociacijos, Lietuvos gimnazijų asociacijos, Lietuvos pagrindinių mokyklų asociacijos ir Lietuvos progimnazijų asociacijos	1. Akcentuojame, kad Slenkstinis lygis (atitinkantis 4 balų įvertinimą) yra traktuojamas kaip mokymosi turinio minimumas. Tai bazinės žinios ir gebėjimai, be kurių mokinys negali sėkmingai tęsti mokymosi kitame etape. Ankstesnė praktika, kai nebuvo aiškiai apibrėžto reikalavimo pasiekti slenkstinį pasiekimų lygį, ne skatino mokinių pažangą, bet priešingai – sudarė prielaidas sistemingam mokymosi rezultatų menkėjimui. Todėl minimalios pasiekimų ribos išlaikymas yra svarbi sąlyga siekiant užtikrinti mokymosi kokybę, nuoseklų ugdymo tęstinumą ir didesnę mokinių atsakomybę už savo pasiekimus.	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Įstatymo projektu nėra atsisakoma nei pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, nei mokinių pasiekimų vertinimo sistemos. Projektu siūloma atsisakyti tik reikalavimo, kad pagrindiniam išsilavinimui įgyti mokinys privalėtų pasiekti nustatytą minimalų pasiekimų lygį pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu. Pagrindinio ugdymo programos baigimas ir dalyvavimas pasiekimų patikrinime išlieka privalomi. Vertinant mokinio pasirengimą tęsti mokymąsi, turi būti atsižvelgiama į visos ugdymo programos įgyvendinimo laikotarpiu pasiektus rezultatus, o ne vien į baigiamojo patikrinimo rezultatą. Todėl nėra pagrindo laikyti, kad minimalios ribos netaikymas savaime paneigia ugdymo kokybės, mokymosi tęstinumo ar mokinio atsakomybės už mokymosi rezultatus siekius.
	Taip pat pabrėžiame, kad analizuojant slenkstinio lygio nepasiekusių mokinių mokymosi nesėkmių veiksnius nepakankamas dėmesys skiriamas mokinio pareigų (pvz. pamokų lankomumo) vykdymui. Siūlymai atsisakyti slenkstinio lygio privalomybės turi būti pagrįsti ir šiuo aspektu. Atkreipiame dėmesį, kad slenkstinis lygis patvirtina, kad mokinys yra įgijęs esmines kompetencijas ir turi pakankamą pagrindą tolesniam mokymuisi. Nepasiekus slenkstinio lygio, susidaro reikšmingos žinių spragos, kurios vėlesnėse ugdymo pakopose tik gilėja ir apsunkina galimybes sėkmingai mokytis.	Neatsižvelgta. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad mokiniui, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu nepasiekusiam patenkinamo pasiekimų lygio, organizuojama papildoma mokymosi pagalba mokymosi spragoms šalinti. Taigi galiojantis teisinis reguliavimas numato konkrečias priemones mokymosi sunkumams įveikti ir individualiai pažangai užtikrinti. Be to, mokinio pareigų vykdymas, įskaitant mokyklos lankymą ir dalyvavimą ugdymo procese, yra vertinamas bei stebimas viso mokymosi laikotarpiu ir negali

		būti tapatinamas vien su pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rezultatais. Atsižvelgiant į tai, vienkartinis nepasiektas slenkstinis lygis negali būti laikomas pakankamu ir proporcingu pagrindu riboti galimybę tęsti mokymąsi pagal aukštesnio lygmens ugdymo programą.
	Atkreipiame dėmesį ir į tai, kad mokinių mokymosi pasiekimai visose bendrojo ugdymo pakopose neabejotinai susiję. Visiškai aišku ir tyrimais pagrįsta, kad ankstyvas slenkstinio lygio nepasiekimas riboja mokinio galimybes ateityje, todėl klausimas apima ne tik pagrindinio ugdymo baigiamosios klasės pasiekimų patikrinimą (PUPP), bet ir pradinio bei pagrindinio ugdymo pirmosios dalies koncentrų pasiekimų patikrinimų (NMPP) problematiką. Todėl raginame ne tik atsisakyti idėjos naikinti slenkstinio lygio privalomą pasiekimą, bet pradėti diskusiją, kai NMPP žemesnėse bendrojo ugdymo pakopose (4 ir 8 kl.) pasiekti rezultatai turi poveikį siekiant pereiti į aukštesnę mokymosi pakopą.	Neatsižvelgta. Mokinio ugdymosi pasiekimai vertinami nuolat ir kompleksiskai visos ugdymo programos vykdymo metu. Nacionaliniai mokinių pasiekimų patikrinimai ir pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas yra svarbios švietimo stebėsenos ir grįžtamojo ryšio priemonės, tačiau jų paskirtis nėra vienintelio kriterijaus pagrindu spręsti dėl mokinio teisės tęsti mokymąsi. Atsižvelgiant į teisės į mokslą principą ir proporcingumo reikalavimą, sprendimai dėl mokymosi tęstinumo turi būti grindžiami visuma duomenų apie mokinio pasiekimus ir pažangą. Todėl nėra pagrindo nacionalinių ar pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų rezultatams suteikti lemiamą reikšmę pereinant į aukštesnę ugdymo pakopą.
	Manome, kad siūlymas atsisakyti slenkstinio lygmens yra fragmentinis, nesprendžiantis esminių mokinių, patiriančių mokymosi sunkumų ar turinčių žemesnius pasiekimus, ugdymo problemų, neparemtas ilgalaikiais tyrimais bei sistemiška poveikio analize. Toks sprendimas sudaro prielaidas trumpalaikiam reagavimui į situaciją, tačiau nesprendžia tikrųjų akademinų pasiekimų gerinimo priežasčių – ankstyvosios pagalbos, individualios pažangos stebėsenos, mokymosi pagalbos stiprinimo ir nuoseklaus mokymosi kultūros formavimo.	Neatsižvelgta. Įstatymo projektu siekiama užtikrinti proporcingą teisės į mokslą įgyvendinimą ir sudaryti prielaidas mokiniams tęsti mokymąsi, kartu užtikrinant reikalingos mokymosi ir švietimo pagalbos teikimą. Pažymėtina, kad mokinių pasiekimų gerinimas yra kompleksinis procesas, apimantis ankstyvą sunkumų identifikavimą, individualios pažangos stebėseną, mokymosi pagalbos organizavimą ir kitų švietimo pagalbos priemonių taikymą. Siūlomas teisinis reguliavimas nepaneigia šių

		priemonių svarbos ir nepakeičia jų taikymo, o sudaro sąlygas jas taikyti neribojant mokinio galimybės tęsti mokymąsi vien dėl nepasiekto minimalaus rezultato pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu. Todėl nėra pagrindo teigti, kad projektu siūlomi pakeitimai yra nesisteminiai ar nesuderinami su mokinių pasiekimų gerinimo tikslais.
--	--	--
